

בעית הבטחון - גם למחר

דבר ראש-המשלה ושר-הבטחון

בשנת החמש-עשרה של עצמאותנו אנו רשאים להביט בסיפוק לא קטן לכברת-הדרך אשר עברנו: בקיבוץ-גלויות; בקליטת-עולים; בהרחבת החקלאות, התעשייה, הספנות והתעופה; בקידום החינוך והמחקר המדעי. אולם אנו נדרשים תמיד להפנות מבטינו לעתיד, למחר ולמחרתיים. ובדאגת המחר עומדת בשורה הראשונה - בעית הבטחון.

בתנאים הגיאופוליטיים שאנו נמצאים בהם, שאין דומה להם בשום ארץ בעולם - טוב ונחוץ לחזור ולהזכיר לעצמנו מדי פעם בפעם, גם לאחר הנצחונות הצבאיים שנחלנו בעבר, שתי אמתות ידועות שלעתים נוטים לשכוח לפחות אחת מהן. בטחוננו עומד על שני דברים: א. צה"ל; ב. מעמדנו הבין-לאומי. כל אחד משניים אלה עשוי לאבד מערכו בלי השני; לא צה"ל בלבד פותר את בעית בטחוננו - וודאי שלא מעמדנו הבין-לאומי בלבד. בלי כוחנו הצבאי - וכוח מרתיע - לא נבטיח קיומנו כל עוד יתכנו מלחמות על פני כדור-הארץ שלנו; אבל צה"ל בלי משען בין-לאומי - לא תמיד יהיו בידיו הכלים והאמצעים הנחוצים בשביל להרתיע; או, לכשתפרוץ מלחמה - לנצח. מלחמה באויבים שרוצים להשמידנו - עושים אותה לא ברטוריקה, בין יפה ובין מכוערת, אלא בנשק חדיש, בצבא המזוין כדבעי. יש לנו כוח אנושי שאין דומה לו באזורנו כולו (כיון שאיני רוצה להפריז - איני אומר „בכל העולם“). אבל החייל הנאמן, המאומן והנועז ביותר לא יעמוד בידים ריקות בפני אויב המצויד במכשירי-מלחמה חדישים. על צה"ל להיות מצויד במכשירים הכשירים ביותר. ולנו דרוש נשק כזה, ודרושה לנו שליטה כזאת באויר, שיאפשרו לנו לסיים בזמן הקצר ביותר כל מלחמה אשר תיגזר עלינו. אך הנשק החדיש - המשתנה ומשתכלל כמעט משנה לשנה - איננו בגדר סחורה עוברת לסוחר, אשר מי שיש לו כסף נכנס לחנות וקונה אותה.

לכך זקוקים היינו בעבר לידידות ולרצון טוב מצד מיצרי הנשק, והננו זקוקים לכך גם עתה. ומכאן חשיבות מעמדנו הבין-לאומי.

היו לנו בהיסטוריה שלנו הרבה עמלקים. לא הם, העמלקים של העבר, מסכנים קיומנו כיום. עכשיו ישנו לפנינו רק עמלק אחד. כיום - בדרום הארץ; ומחר, מחרתיים, יוכל להיות גם בצפון וגם במזרח. בעיתנו המרכזית עתה - היא לעמוד נגדו. כולנו יודעים מה קרה לנו לפני עשרים שנה. אין דורנו מסוגל להחיות מתים. והדבר העיקרי המעסיק אותי - כיצד להכשיר את דורנו החי, להבטיח קיומו בכוח אשר בידו, ולמנוע מעמלק החי שבדורנו - זה הרוצה למחות אותנו מעל פני האדמה - מלהוציא זממו לפועל.

בחלקו הערבי של אזורנו - דהיינו, במזרח-התיכון להוציא תורכיה ופרס - עדים אנו לשני תהליכים מנוגדים, המשלימים זה את זה. מצד אחד - חוסר יציבות, משטרים כושלים ונופלים, הפיכות וחילופי שלטון המלווים רציחות ומעשים אכזריים; וקשה לפעמים להבחין

בין טיב הרוצח וטיב הנרצח, כפי שהיה בעיראק. ישנם גם משטרים שלא נתערערו ולא נהפכו עדיין, אבל כל אחד מרגיש את הסכנות האורבות למשטרים אלה; אין משטר איתן, ואין יודע מה ילד יום או לילה.

לעומת אלה — רק ארץ אחת הנראית יציבה, ומשטרה איתן; ואם כי אין בה אף סימן של דמוקרטיה והיא סמל של מדינת-משטרה, דיקטטורה התלויה באיש אחד — מעמדה מתגבר ושליטה מתעצם, והשפעתו מתפשטת אף בשאר ארצות-ערב. זהו שליטה של מצרים. שונא הוא לישראל — ושונא מסוכן. בשל האמון שיש כלפיו בהמוני ארצו ובארצות שכנות — מסוגל הוא לעשות דברים לא-פופולאריים; כגון, לא להתגרות בישראל — כל זמן שאינו בטוח בהחלט שיוכל להשמידה בלי חשש כשלון ותבוסה. דוקא משום שמצבו איתן — אין הוא מחויב (ולדעתו בודאי אף אינו רשאי) לסכן מעמדו וקיומו, שהרי מעמדו בעיני העם מתנה קיומו. וכל עוד אין לו בטחון שיבצע זממו ולא יכשל, נדמה שלא יעשה מלחמה; הוא מתכוון באורך-רוח ובראיה לטוח-ארוך — ואינו נחפז. את דרכו הגדיר בשלושה משפטים קצרים וחדים: א. אסון 1948 לא יישנה; ב. מלחמה עם ישראל היא בלתי-נמנעת; ג. אלחם בישראל רק כשאהיה מובטח בנצחון.

בדורנו — לא מצפון תיפתח הרעה, כי אם מדרום; אכן, אין זה מן הנמנע שהדרום יבלע את הצפון, כאשר ניסה כבר לעשות ונכשל. עתה, ייזהר יותר ולא ייחפז, כי מוכרח הוא לשמור על קור-רוחו; שכן כוחו באימון שרכש בעם כי בכל דרכיו יצליח.

בפרשת תימן כאילו נכשל תחילה שליט מצרים, כי היו לו שם אבידות קשות. אך איני מניח כי מצטער הוא ביותר על כל אלה, או אפילו רבבה, של חיילים מצריים שמקפחים חייהם. יש לחשוב שמבחינה צבאית הפיק תועלת גם מכשלונותיו הצבאיים בתימן. הוא למד שם דרכי מלחמה חדשים, בשטח לא-נוח, בשטח הררי, בתנאים קשים; ומבחינה אסטרטגית — ולא רק פוליטית — יתכן וכדאי היה לו כשלון חולף, שיעלה כושר צבאו ויגדיל שמו בעולם הערבי „המתקדם“.

בימינו אין עוד המזרח-התיכון עולם-בפני-עצמו — כאשר היה בימי התנ"ך. המאבק בין המעצמות האדירות נמשך באזורנו כבשאר חלקי כדור-הארץ. לנו אין ענין ב„מלחמה הקרה“ — אלא במידה ש„מלחמה“ בין-גושית זו מהווה גורם (במתכון, או שלא במתכון) בסכנה האורבת לנו מצד שכנינו הקרובים.

במצב זה, יקר לנו כל ידיד וידיד; ויש ידידים המבטיחים לנו שיבואו לעזרתנו אם נותקף, ואין אנו מזלזלים בערך כוונותיהם והבטחותיהם לקראת שעות-חירום. אבל הייתי מועל בשליחותי אילו יעצתי לעם היהודי להסתפק בהבטחות אלה — אפילו של האדירים ביותר מקרב ידידינו — ולהשליך עליהם כל יהבנו. בטחוננו — אסור שיהיה תלוי בהבטחות זרות. בטחוננו תלוי קודם-כל ואחר-כל — בכוחו המרתיע של צה"ל. וכוחו המרתיע של צה"ל תלוי בנשק היעיל ביותר והחדש ביותר; וזאת נשיג רק מידידים. ולא מכל הידידים — אלא ממעטים שבתוכם. לכן, עלינו לטפח הידידות עם כל מדינה ומדינה, ובראש וראשונה עם אלה שיספקו לנו ציוד צבאי, כי בזה תלוי בטחוננו.

אני רואה במצב העולמי פתח-תקוה לשלום בינינו ובין שכנינו. אולם למען נזכה אנחנו, או בנינו, להגיע לשלום-אמת בין ישראל וערב — יש להבטיח ולהגביר כוחו המרתיע של צה"ל מתוך דאגת-לואי לביצור מעמדנו הבינלאומי.

ידוע הנשק הרב שזרם, ועוד זורם, למדינות ערב, לחימוש כוחות היבשה, האויר והים שלהן. וידוע כי הן לא רק אימנו מחדש את צבאותיהן בשיטות-לחימה חדישות, שמקורן בתורת-המלחמה הסובייטית, כי אם גם הדריכו אותם, בעזרת מומחים סובייטיים, בשימוש בכלי-הנשק החדשים והכשירו את סגל הפיקוד והמטה שלהם לקראת יכולת-פעולה בגופי-צבא גדולים. הם מתעצמים גם באיכות וגם בכמות, ביחוד מצרים. היא מקימה עוצבות נוספות, במגמה להשגת יתרון מכריע ביום פקודה.

הנה כי כן, צפויים לנו מבחנים קשים בשטח הבטחון; ומשימתנו בעתיד בשטח זה — לעמוד בפני בעיות בטחון שאינן נופלות בשום אופן מאלה בהן עמדנו ואותן פתרנו במלחמת-הקוממיות ובמערכת סיני. יכול נוכל להן אם נדע לראותן בעין בהירה ומבעוד מועד כהויתן, ונדאג להגברת יכולתו המרתיעה של צה"ל — ולביצור מעמדנו הבינלאומי.